

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpat și de către avocatul acestuia Fencovschi Eugeniu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Nogai Alexandr Xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. Xxxxx r-nul Xxxxx, domiciliat s. Xxxxx r-nul Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 12.10.2018-28.08.2019
2. *instanța de apel:* 17.10.2019 – 27.07.2020
3. *instanța de recurs:* 06.11.2020-26.01.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț (sediul central) din 28.08.2019, Nogai Alexandr Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.201¹ alin.(1) lit. a) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat de la Nogai A. în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 448 (patru sute patruzeci și opt) lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Nogai A., la data de 08.10.2018, fiind în stare de ebrietate și aflându-se la domiciliul concubinei sale Borlodeanu Ecaterina, amplasată în s. Xxxxx, r-ul Xxxxx, a inițiat un conflict cu ultima, asupra căreia intenționat a manifestat un comportament agresiv și violent, în rezultatul căruia în intervalul de timp cuprins între ora 01:00-04:00, i-a aplicat acesteia multiple lovituri cu pumnii în regiunea feței și apucând-o cu mâinile de gât a încercat să o stranguleze, în rezultatul căruia Borlodean Ecaterina și-a pierdut cunoștința. Astfel, conform raportului de exertiză judiciară nr.201819D0147 din data de 09.10.2018 echimozele multiple la față și gât bilateral, plaga la obrazul drept au fost produse prin acțiunea traumatică repetată a unui corp contondent dur, posibil la data și circumstanțele indicate se califică ca vătămare corporală ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal - *violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Avocatul Baban Nicolae în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie modificată pedeapsa din închisoare în muncă neremunerată.

În argumentarea cerințelor înaintate în apel, avocatul a menționat că Nogai Alexandr, atât la urmărirea penală, cât și în ședința de judecată a recunoscut vina. Consideră că pedeapsa stabilită inculpatului prin sentință este prea aspră, individualizată în baza unor criterii incorecte.

Susține că pedeapsa cu muncă neremunerată este una suficientă în cazul Nogai Alexandr pentru reeducarea și integrarea acestuia în societate. De asemenea indică asupra lipsei unor probe de ar dovedi leziunile corporale a părții vătămate.

3.2. Avocatul Eugeniu Fencovschi în numele inculpatului Nogai Alexandr, care a solicitat repunerea în termen a apelului, casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia inculpatul Nogai Alexandru să fie achitat de sub învinuirea adusă.

În motivarea apelului a indicat:

- nu este de acord cu examinarea cauzei penale fără audierea părții vătămate Bordolean Ecaterina. Cu referire la neprezentarea părții vătămate în ședința instanței de fond este lipsită de motive întemeiate. Menționează că eforturile instanței de judecată nu au fost suficiente, pentru a contribui la participarea părții vătămate în ședința de judecată pentru a confirma sau a infirma declarațiile făcute la faza urmăririi penale, precum și pentru a fi supusă întrebărilor părții apărării;

- la ședința de judecată din 21.12.2018, partea vătămată Borlodeanu Ecaterina a lipsit din nou (f.d. 105), iar instanța a anexat la materialele cauzei raportul Inspectoratului de Poliție Edineț din 21.12.2018, potrivit căruia Borlodeanu Ecaterina este plecată în raionul Călărași la mama sa(f.d. 106). Ședința de judecată a fost amânată pentru 31.01.2019;

- la ședința de judecată din 31.01.2019 (f.d.109) instanța de judecată a anexat raportul Inspectoratului de Poliție Edineț despre faptul că partea vătămată este plecată peste hotarele țării (f.d. 110), din cauza imposibilității de a examina cauza, ședința fiind amânată pentru 19.02.2019;

- la ședința de judecată din 19.02.2019, constatînd lipsa părții vătămate, instanța de judecată admite demersul procurorului și anexează confirmarea scrisă din web acces potrivit căreia partea vătămată este plecată peste hotarele țării (f.d.113);

- la ședința de judecată din 28.03.2019, constatând din nou lipsa nemotivată a părții vătămate, instanța de judecată obligă procurorul să asigure prezența acesteia (f.d.121);

- la ședința de judecată din 24.04.2019, partea vătămată nu s-a prezentat în instanță, iar procurorul a solicitat și obținut anexarea la materialele cauzei a informației din web acces, potrivit căreia Borlodeanu Ecaterina se află peste hotarele țării (f.d.123);

- la ședința de judecată din 23.05.2019, instanța de judecată a dispus aducerea forțată a părții vătămate, drept urmare a anexării de către procuror a informației din web acces din care rezultă că Borlodeanu Ecaterina este plecată peste hotarele țării (f.d.126). Ședința a fost din nou amânată pentru 19.07.2019;

- la ședința de judecată din 19.07.2019, constatând lipsa neîntemeiată a părții vătămate, instanța de judecată anexează la materialele cauzei informația scrisă prezentată de acuzatorul de stat din web acces, potrivit căreia Borlodeanu Ecaterina nu se află la domiciliu (f.d. 135). Ședința de judecată fiind amânată pentru 05.08.2019;

- în ședința de judecată din 05.08.2019 partea vătămată din nou neîntemeiat nu s-a prezentat. Instanța de judecată a anexat la materialele cauzei raportul Inspectoratului de poliție Edineț privind imposibilitatea aducerii forțate a părții vătămate Borlodeanu Ecaterina.

- martorul acuzării Șuparscaia Vera, audiată în ședința instanței de fond, a dat declarații contradictorii față de cele ale părții vătămate Borlodeanu Ecaterina (f.d.146). Deși apărătorul inculpatului s-a expus critic referitor la posibilitatea continuării procesului, instanța de judecată a finalizat cercetarea judecătorească, punând la baza condamnării declarațiile făcute de partea vătămată la etapa urmăririi penale;

- în lipsa unor informații pertinente și concludente referitor la cauza absenței părții vătămate Borlodeanu Ecaterina de la ședințele de judecată, precum și atitudinea pasivă a instanței de a obține informații relevante privind locul de aflare a acesteia, au lipsit temeiuri întemeiate pentru lipsa părții vătămate;

- la baza rechizitoriului, cât și a sentinței, au fost puse probe indirecte, inclusiv declarațiile martorului Șuparscaia Vera și doar probele părții vătămate pot fi calificate ca probe directe;

- cu referire la declarațiile martorului Șuparscaia Vera, a menționat că acest martor nu a văzut cum Nogai Alexandr a bătut-o pe Borlodeanu Ecaterina, ci a declarat că a auzit aceasta, de unde reiese că nu a asistat la conflictul din 08.10.2018;

- asupra neînclăturării de către instanța de fond a divergențelor dintre declarațiile părții vătămate consemnate în procesul-verbal din 08.10.2018 (f.d.6) și procesul-verbal de audiere a părții vătămate din 08.10.2018. De asemenea, consideră că există divergențe neclarificate în declarațiile martorului Șuparscaia Vera consemnate în procesul-verbal din 08.10.2018 (f.d.7), procesul-verbal de audiere a

martorului din 11.10.2018 (f.d.30) și procesul-verbal de audiere a martorului în ședința de judecată (f.d.146);

- prin omisiunile admise de instanța de fond, apărarea consideră că inculpatului Nogai Alexandr i s-a încălcat dreptul la apărare și la un proces echitabil.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți din 27 iulie 2020, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că efectuând o cercetare amplă a probelor administrate în cauză, a conchis asupra temeiniciei și legalității concluziei judiciare a instanței de fond privind constatarea vinovăției inculpatului Nogai A. de comiterea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a menționat că, vina inculpatului Nogai A. de comiterea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal, este dovedită în baza declarațiilor martorului Șuparscaia Vera, cât și prin documentele și procesele- verbale ale acțiunilor procesuale.

Instanța de apel a considerat că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii este dovedită de următoarele probe: plîngerea cet. Borlodeanu Ecaterina din 08.10.2018 (f.d.4); proces-verbal de cercetare la fața locului din 08.10.2018 (f.d.8-12); raport de constatare nr.201819P0606 din 08.10.2018 (f.d.17); proces-verbal de audiere a bănuitului din 08.10.2018 (f.d.22); proces-verbal de audiere a părții vătămate Borlodeanu Ecaterina din 08.10.2018 (f.d.28); proces-verbal de audiere a martorului Șuparscaia Vera din 11.10.2018 (f.d.30); rezultatul testării cu alcotestul Drager a cet. Nogai Alexandr Xxxxx, rezultat final 1,15 mg/l (f.d.38); ordin de restricție nr.99 din 11.10.2018 (f.d.63); chestionar de constatare și evaluare a riscurilor de violență în familie (f.d.64); plan personalizat de siguranță a victimei Borlodeanu Ecaterina (f.d.65); proces-verbal privind înmînarea actului de procedură din 11.10.2018 (f.d.66); declarațiile martorului Suparscaia Vera din 05.08.2019 (f.d.146).

Instanța de apel a constatat că, la caz organul de urmărire penală s-a sesizat plîngerea înregistrată la 08.10.2018 (f.d.4), depusă de către Borlodeanu Ecaterina, potrivit căreia solicită luarea măsurilor prevăzute de lege în privința lui Nogai Alexandr, care-i este concubin, acuzându-l de faptul că, ultimul i-a aplicat lovituri cu pumnii în regiunea capului și peste corp, însoțite inclusiv de strangulare. În descrierea acestor împrejurări, Borlodeanu Ecaterina a menționat că fapta a avut loc la data de 08 octombrie 2018, în jurul orelor 01:00-04:00.

Potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 08.10.2018 (f.d.8), însoțit de tabel fotografic (f.d.9-12), se constată semne evidente a unui conflict petrecut la domiciliul părții vătămate Borlodeanu Ecaterina.

Cu referire la acțiunile violente invocate de partea vătămată ca fiind întreprinse de Nogai Alexandr Xxxxx la data de 08.10.2018 împotriva acesteia, Colegiul penal constată că urmele actelor de violență aplicate față de Borlodeanu Ecaterina sunt stabilite prin raportul de constatare nr.201819P0606 din 08.10.2018 (f.d.13). Proba în cauză stabilește expres faptul vătămării corporale ușoare cu dereglarea sănătății de

scurtă durată a lui Borlodeanu Ecaterina. Modalitatea de cauzare a vătămărilor fiind acțiunea traumatică a unui corp contodent dur, care posibil a avut loc la data de 08.10.2018 pe la ora 01:00.

Subsidiar acestor constatări, instanța de apel a reținut și cele constatate în baza raportului de expertiză judiciară nr.201819D0147 din 09.10.2018 (f.d.28), potrivit căruia echimozele multiple la față și gât bilateral, plaga la obrazul drept depistate la Borlodeanu Ecaterina au fost produse prin acțiunea traumatică repetată a unui corp contodent dur. Astfel, acțiunile lui Nogai Alexandr Xxxxx deplînsse în plîngerea de sesizare a organului de urmărire penală de către Borlodeanu Ecaterina coroborează cu faptele stabilite prin aceste probe. Aplicarea violenței prin lovirea repetată cu pumnul a corpului părții vătămate în regiunea capului și strangularea este dovedită în baza concluziilor stabilite în baza raporturilor menționate supra.

Declarațiile martorului Suparscaia Vera depuse în fața organului de urmărire penală, consemnate în procesul-verbal de audiere din 11.10.2018 (f.d.30), precum și cele relatate în fața instanței de fond (f.d.146), confirmă învinuirea adusă lui Nogai Alexandr Xxxxx. Martorul a relatat în privința unor împrejurări similare celor imputate inculpatului. Martorul expres a indicat că la data de 08 octombrie 2018, în jurul orei 01:00, Borlodeanu Ecaterina a avut un conflict cu Nogai Alexandr și striga în ajutor, pe motiv că era bătută de către concubin. De asemenea, a comunicat că nu este prima dată când Nogai Alexandr aplică violență față de Borlodeanu Ecaterina.

Învinuirea adusă lui Nogai Alexandr specifică faptul că la momentul comiterii infracțiunii, ultimul se afla în stare de ebrietate. Această împrejurare este dovedită de rezultatul testării cu alcotestul Drager a cet. Nogai Alexandr, supus testării la data de 08.10.2018 (f.d.38). În coroborare cu dispozițiile art.13412 Cod penal, Colegiul stabilește că starea ebrietății inculpatului din 08.10.2018 posedă grad avansat, dat fiind faptul că concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat este de 1,15 mg/l, depășind pragul de 0,3 mg/l.

Acțiunile inculpatului descrise în plîngerea din 08.10.2018 a părții vătămate, probă ce coroborează cu ansamblul probelor reținute de instanța de apel, care au fost obiect de cercetare inclusiv și în instanța de fond, formează latura obiectivă a infracțiunii incriminate în baza art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal. Astfel, lovirea repetată a lui Borlodeanu Ecaterina de către Nogai Alexandr constituie acțiuni violente, care au provocat suferințe fizice prin bătaie. Consecințele unor atare acțiuni au fost dovedite prin rapoartele de expertiză și tot în baza lor s-a stabilit cu certitudine că vătămările corporale ușoare depistate la Borlodeanu Ecaterina se află în legătură causală directă cu fapta inculpatului din data de 08.10.2018.

Însăși modalitatea acțiunilor inculpatului Nogai Alexandr, petrecute în timpul unui conflict cu partea vătămată Borlodeanu Ecaterina, denotă intenția directă a acestuia la comiterea infracțiunii de violență în familie. Inculpatul nu a negat faptul că între el și partea vătămată la data de 08.10.2018 a avut loc o ceartă și a întreprins acțiuni de înăbușire a strigătelor exclamate de partea vătămată. Doar că în scop de

apărare, cu înverșunare față de învinuirea adusă, a relatat alte circumstanțe privitor la acțiunile întreprinse de acesta, lăsînd în tăcere actele de violență aplicate față de Borlodeanu Ecaterina.

Instanța de apel a respins alegațiile avocatului invocate în apel, prin care susține că instanța de judecată nu a întreprins măsurile necesare asigurării prezenței părții vătămate Borlodeanu Ecaterina în ședința de examinare a cauzei penale în instanța de fond. Ținînd cont de calitatea procesuală a lui Borlodeanu Ecaterina, instanța de judecată a întreprins măsuri legale posibile pentru asigurarea prezenței părții vătămate în ședința de judecată. Astfel, instanța în repetate rînduri a dispus citarea părții vătămate și a dispus aducerea forțată a acesteia, în corespundere cu art.119 Cod de procedură penală. Odată ce în instanța de fond s-a constatat că partea vătămată Borlodeanu Ecaterina a părăsit teritoriul țării la data de 17.01.2019, instanța de judecată just a conchis sensul posibilei examinări a cauzei penale în lipsa părții vătămate. Mai mult, instanța de apel a considerat că pretinsa încălcare invocată de apelant nu servește temei de achitare a inculpatului, deoarece nu se răsfrînge asupra dovedirii infracțiunii, ținînd cont că la materialele cauzei penale au fost prezentate înscrisuri care certifică poziția părții vătămate vizavi de cele imputate lui Nogai Alexandr Xxxxx.

Argumentele invocate în apelul avocatului privitor la neconcordanțele între declarațiile martorului și a părții vătămate sunt declarative și lipsite de veridicitate. Or, la cercetarea probelor ce dovedesc vinovăția lui Nogai Alexandr în comiterea infracțiunii, instanța de apel a stabilit că, între probele prezentate de acuzare, unde se regăsesc și declarațiile la care face trimitere în cererea de apel, coroborează cu celalte probe și de comun atesta săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(1) lit. a) Cod penal de către Nogai Alexandr. Atît partea vătămată Borlodeanu Ecaterina, cît și martorul Șuparscaia Vera au depus declarații consecvente, iar cele descrise nefiind combătute prin alte probe la aprecierea gradului de coroborare a probelor cercetate în instanța de fond, suplimentar în instanța de apel.

Instanța de apel a considerat că examinare cauzei penale în instanța de fond în lipsa inculpatului Nogai Alexandr este perfect întemeiată. La purcederea examinării cauzei penale în fond, în lipsa inculpatului, instanța și-a motivat decizia prin prisma art.321 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penală. Conținutul materialelor privind examinarea cauzei penale în instanța de fond denotă clar faptul eschivării inculpatului Nogai Alexandr de la judecarea cauzei, pentru ce instanța a și dispus anunțarea acestuia în căutare în baza încheierii din 19.02.2019. Totodată, instanța de fond s-a conformat imperativului dictat de alin.(3) al art.321 CPP, potrivit căruia judecarea cauzei în lipsa inculpatului are să fie cu participarea obligatorie a apărătorului. Din conținutul proceselor verbale a ședinței reiese că drepturile și libertățile inculpatului, la examinarea cauzei penale în instanța de fond, au fost apărate de către avocatul Baban Nicolae.

Cu referire la apelul avocatului Baban Nicolae în intresele inculpatului Nogai Alexandr, instanța de apel a notat că, instanța de fond constatând ca fiind dovedită fapta penală comisă de către inculpat, ținând cont de prevederile legale a art.7, 61, 75 Cod penal, a numit o pedeapsă legală în privința acestuia, în limita pedepsei privative de libertate prevăzute de art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal.

În opinia instanței de apel, pedeapsa stabilită inculpatului Nogai Alexandr Xxxxx, este echitabilă faptei infracționale săvârșite, este în corespundere cu împrejurările cauzei, normelor legale, considerând că va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, careva temeiuri de casare a sentinței nefiind stabilite.

6. Hotărârile judecătorești adoptate în cauză sunt atacate cu recursuri ordinare de către:

6.1 Inculpat, care solicită să-i fie respectat dreptul la justiție și să-i fie redusă pedeapsa, reieșind din condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 11 Bălți.

6.2 Avocatul Fencovschi Eugeniu în numele inculpatului, care solicită casarea deciziei, cu pronunțarea unei noi soluții, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea adusă.

În motivarea recursului invocă:

- instanța de apel nu a analizat minuțios argumentele expuse în apel, în special jurisprudența Cedo, astfel concluzionând eronat că procesul penal în fața primei instanțe a fost corect;

- a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, din cauza faptului că declarațiile părții vătămate Borlodean E. au fost puse la baza învinuirii, iar inculpatul și avocatul acestuia nu au avut posibilitate să acorde întrebări;

- declarațiile părții vătămate făcute la etapa urmăririi penale- puse la baza condamnării, sunt unicele probe directe.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursurilor declarate, solicitând a decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece deoarece recurentul își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, astfel criticile formulate de acesta nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurate, ca fiind ilegală. Instanța de apel a aplicat corect normele de drept material, evaluând probele în conformitate cu prevederile art. 100-101 Cod de procedură penală. La fel, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal.

8. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea hotărârii instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Prin alte cuvinte, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept adică odată exercitat produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar.

Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probe administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), precum și să administreze probe noi, pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Pe lângă cele consemnate, este necesar de a face o precizare substanțială, și anume că, după investirea instanței cu soluționarea în fond a cauzei, părților trebuie să le fie asigurate toate garanțiile unui proces echitabil, prin urmare dacă apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, acestea sunt valabile și pentru instanța dată.

Referitor la critica formulată în recurs de către avocatul Fencovschi E. în numele inculpatului, cu referire la faptul că, instanța de apel nu a analizat argumentele expuse în apel, cauza penală a fost judecată în absența părții vătămate, iar declarațiile acesteia făcute la etapa urmăririi penale, au fost puse la baza condamnării, Colegiul penal lărgit atestă că, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Sub acest aspect se reține că, instanțele de fond au comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 384 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Potrivit art. 369 alin. (1), 371 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, citirea în ședința de judecată a declarațiilor părții vătămate și a martorului depuse în cursul urmăririi penale, pot avea loc doar în cazurile când ei lipsesc în ședință și absența lor este justificată fie prin imposibilitatea absolută de a se prezenta în instanță, fie prin motive de imposibilitate de a le asigura securitatea, cu condiția că audierea lor a fost efectuată cu confruntarea dintre ei și bănuیت, învinuit sau ei au fost audiați în conformitate cu art. 109 și 110.

Conform art. 389 alin. (3) Cod de procedură penală, declarațiile părții vătămate și a martorilor depuse în timpul urmăririi penale pot fi puse la baza sentinței de condamnare numai în ansamblu cu alte probe suficiente de învinuire și cu condiția că, la urmărirea penală, a avut loc confruntarea lor cu bănuیتul, învinuitul sau că ei au fost audiați în condițiile art. 109 și 110, în cazul în care inculpatul nu a participat la confruntare cu ei în cadrul ședinței de judecată.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, prima instanță a pus la baza sentinței de condamnare declarațiile părții vătămate Borlodean Ecaterina depuse în timpul urmăririi penale, ultima nefiind audiată și în ședința de judecată, fără a verifica condiția obligatorie de drept dacă la urmărirea penală, a avut loc confruntarea ei cu bănuیتul, învinuitul sau dacă a fost audiată în condițiile art. 109 și 110, în cazul în care inculpatul nu a participat la confruntare cu ea în cadrul ședinței de judecată.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descripțivului deciziei atacate:

- nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de prima instanță, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință neîntemeiată legal;

- nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și repetate în recursul ordinar, inclusiv privind punerea neîntemeiată la baza sentinței de condamnare a declarațiilor părții vătămate Borlodean E., depuse în timpul urmăririi penale, deoarece ultima nu a fost audiată în ședința de judecată, iar la urmărirea penală nu a avut loc confruntarea cu bănuitul, învinuitul și nu a fost audiată în condițiile art. 109 și 110;

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri ce nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel, nominalizate și în prezenta decizie; să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei

probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admit recursurile ordinare declarate de către inculpat și de către avocatul acestuia Fencovschi Eugeniu, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe **Nogai Alexandr Xxxxx**, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 25 februarie 2021.

Președinte Timofti Vladimir

Judecător Cobzac Elena

Judecător Toma Nadejda

Judecător Țurcan Anatolie

Judecător Boico Victor